

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**HORATII TVRSELLINI || ROMANI || E SOCIETATE IESV ||
LAVRETANAE HISTORIAE || LIBRI QVINQVE. ||**

Torsellini, Orazio

Romae, 1597

Cap. 4. Certis hominibus in Galilæam missis miraculum exploratur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64112](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64112)

cile dictis faceret fidem. Accedebat haud dubium argumentum, subita corporis sanitas, roburque in eo, quem graui diutinaque conflictatum febrî hesternâ die vehementer laborasse constabat. Quæ posteaquam ad oppidanorum plerosque pertulit rumor; confestim magni ad Antistitem concursus fieri: & cæleste donum gratijs Deo, Deique parenti agendis, certatim vno omnium ore celebrari. Princeps inter gratulantes, lætantesque gaudio exultans ibat Antistes: & addebat ad gradum natalem Virginis domum videre festinans. Quo vt venit, venerabundus votum, cuius se damnatum profitebatur, enixius exsoluit. Maior secundum hæc religio mortalium incessit animis. Neque enim vanus author, aut dubia fides ferebatur. Itaque ædes miraculis inclyta maioribus in dies accolarum studijs celebrari, colique cœpta. Manare hæc primo ad finitimos fama; inde etiam ad remotos. Iamque omnibus circa populis templum illud sanctum erat: omnes ardebant cupiditate tam insolitæ tam celebratæ rei aliquando visendæ.

Certis hominibus in Galilæam missis miraculum exploratur. Cap. IV.

*Anna. Plum.
apud Angel.*

Peroportune illa tempestate Nicolaus Frangipanius è prima nobilitate Romana, Croatia, Dalmatiæ, Istriæ Prætor (Magnus Ban ab incolis vocabatur) regionem illam administrabat, vir pietate iuxta, ac virtute inclytus. Idemque Dominus erat Fluminis, Tersactique. Is igitur simul rei miraculo, quod in suo fundo euenerat, simul Alexandri Antistitis sermone, ac repentina sanitate motus obstupuit primo: inde lætus cæleste munus in suo potissimum agro consedisse, & ipse strenuè in montem accurrit: sanctissimamque ædem haud secus quam dignum erat, donis colere, atque ornare instituit. Cæterum quia
rei

rei nouitas hominum memoriam, magnitudo superabat fidem; tam insolitum, inauditumque miraculum diligentius explorandum existimauit. Verebatur quippe ne ipsorum credulitas suspecta cæteris foret: neue tanta res plus admirationis, quam fidei esset ad posteros habitura. Itaque re cum Antistite communicata, placuit certos homines in Galilæam mittere totam rem intentius inspecturos. Ex omni numero lecti quatuor expertæ fidei, ac probitatis viri, in quibus Alexander ipse Antistes fuit. Hi Nazarethum misit, omniaque explorata referre iussi. Igitur impigre conscensa nauis; transmissoque Adriatico, Ionio, Cretico, Cyprio mari, Palæstinam secundo cursu tenuere. Nec mora, barbarorū animis auro delinitis, Hierosolymæ sacrosanctum Christi sepulchrum venerantur. Inde fide publica, firmoque armatorum præsidio septi Nazarethum Galilææ urbem, quod nauigationis caput erat, protinus pergunt. Ibi impensius inquirentes comperiunt ex incolis non tam re, quam verbo Christianis, domum natalem B. Virginis inde pauloante sublatam. deducuntur ad templum ab Helena Augusta olim sacræ domui circumdatum, cernunt templi diuinitus perrupti ruinas: cernunt eisdem monstrantibus aream, vbi sacrosancta domus steterat: cernunt fundamenta, recentia sanctæ domus auulsæ vestigia. Dimensi longitudinem, ac latitudinem areæ, fundamentorumque crassitiem, reperiunt omnia cum translata in Dalmatiam ædis, parietumque mensuris, quas ad id secum attulerant, prorsus congruere: tempus quoque augusti sacelli illinc ablati, auectique in Illyricū conuenire. Ergo effusa cum lætitia, & gratulatione domum reuecti Frangipanio Prætori explorata renuntiant. Ille enim uero tali nuncio admodum lætus manantibus gaudio lacrymis, Deo, Deique parenti grates ingentes agit: quòd se non solum uiuente, sed propemodum uidente, tantum miraculum extitisset, tam euidentibus prodigijs, talium virorum autoritate firmatum. Extemplo

plo igitur ad ædem Virginis solemnibus, ac celebris indicta est supplicatio: maximoque peracta concursu virorum, mulierumque. Ibi Alexander Antistes pro concione ad populum rem ordine exponit: ac Deum, Deiparam, mortales omnes, immortalesque contestans propalam confirmat, nihil se compertis affingere. Si secus sit, non recusare quo minus cælestis ira meritas ex ipso expetat poenas. Nimirum hoc ipsos Dei matri gratiores esse oportere, quo res pene incredibilis exploratio afferatur. Quas velut missas è cælo voces cum circumfusa audiret concio, repente ingenti gaudio efferri, nec temperare, quin gratulationibus lacrymisque ipsum confunderent dicentem. Perorationem Antistitis exceperunt preces auditorum, Deo, Deique matri grates, quibus signis, quibus vocibus poterant, agentium. Mirum quanta illi viro hæc nunciandi, affirmantique fides fuerit, non apud incolas solum, sed etiam apud externos: quantumque talium virorum testimonio, frequentia religionisque sacrosanctæ accesserit cellæ. Nec deerant crebra, illustriaque miracula, cum undique ægri membris capti, energumeni adessent. Desuit tamen qui ea sigillatim rite consignata litteris prodideret. Crescebat cum populorum miraculorumque frequentia, religio loci, crescebat & cultus. Augustissimæ quippe Aedis infidens accolarum animis cura (cum interesse supplicantium precibus Virgo ipsa videretur) tanta religione omnium pectora imbuerat, ut eum locum à Deipara incolam, non solum diligere existimarent. Itaque natalem Virginis domum, ipsamque Virginem quibuscunque rebus sciebant, poterantque certatim colere, & ornare cœperunt. Cæterum benignæ voluntati facultatum tenuitas obstabat. Proinde ab eis pie magis, quam munifice est ornata. Mox etiam longinquorum populorum concursibus celebrari, honestarique cœpta. Gliscebant in dies rumor fortunatæ domus: natale B. Mariæ tectum diuinitus ad Tersactum è Galilæa deportatum: missos Nazarethum

thum spectatæ fidei, virtutisque viros rem perspectam, ac testatam attulisse. Exciuit ea fama non Illyricos solum remotiores; sed Istros, Croatas, Bosnios, Seruios, Epidaurios, cæterosque eius tractus longe, ac late patentis populos, ad tantum miraculum, donumque visendum. Multis quoque eorum præsens Virginis auxilium in dubijs, aduersus rebus oblatum augebat in dies celebritatem loci. Enimuero Illyrici sacra Domus accolæ gaudere concursu populorum: gestire suam regionem apud exterarum gentes, ac nationes ingenti gloria esse: credere se diuino iudicio cæteris gentibus esse prælatos, humanæ arrogantia vitio, cælestia dona meritis hominum magis, quam Dei benignitate æstimantis.

Demigrat ex Illyrico ingenti cum luctu Dalmatarum. Cap. V.

CAeterum haud quaquam diuturnum gaudium, ac donum Illyricis fuit. Quadriennio non toto (de-erant quippe menses quinque) interiecto, sacrosancta ædes ex ipsorum finibus cessit. causa in incerto est; alij aliam tradunt. Ergo siue quod ab accolis minus impense, quam dignum erat, coleretur; seu quod ab initio ad breue illius gentis solatium Beata Maria diuersorium ibi potius, quam domicilium collocasset; siue vt Italiam Christianæ religionis arcem bellis, cladibusque afflictam præsentem refoueret ope, repente Dalmatis nil tale opinantibus, cæleste munus aufertur: deferturque in Italiam, haud maiore Italicorum bono, gaudioque, quàm Dalmatarum damno, atque luctu. Namque vbi diuinum illud pignus augustissimamque Deiparæ cellam alio auctam fama vulgavit; enimuero Tersactenses, finitimosque circa populos tam inopinatæ rei admiratio ingenti stupore defixit. Inde sanctissimæ domus desiderio stimulante, lymphati discurrere: concessum ademptumque à

*Anna. Flure.
Hier. Ang.*

C Deo